

Egy kis Linux statisztika, azaz Miért éppen Debian?

Windows VS Linux

Az informatika világában sokféle hardver és sokféle működtető rendszer létezik. Amennyiben ezt a szép nagy masszát leszűkítjük a PC alapú asztali rendszerek (desktop, laptop, notebook, stb.) világra és ezen belül is a felhasználói szintű alkalmazásra, akkor már egy egészen jól kezelhető csomagot kapunk. Ebben a „birodalomban” az eddig rendíthetetlennek tűnő elefántcsont torony a Microsoft által készített Windows operációs rendszer volt. Azonban ez a felépítmény napjainkban egyre több ponton recseg, ropog. Így egyre többen keresnek alternatív megoldásokat megszokott PC-s rendszerük üzemeltetéséhez. Talán ennek is köszönhető – saját tapasztalatom is ez –, hogy fokozatosan növekszik az érdeklődés a Linux alapú operációs rendszerek iránt.

Azonban a Linux világ „sajnos” nem annyira homogén és determinisztikus, mint ahogy azt a Windows felhasználók megszokták. Itt nincs egy egyeduralgó direktíva, amely mindent és mindenkit maga alá gyűrve dominálja a „teret”. A Linux kapcsán a kicsit jártasabbak számára két fogalom ugrik be, hozzáteszem nagyon helyesen. Az egyik a SZABAD SZOFTVER, a másik pedig a NYÍLT FORRÁSKÓD. És valóban ezek a szinte legfontosabb fogalmak, amikor a Linux szóba kerül. Ez az a két fogalom, amely mentén a Linux ökoszisztéma létezik és burjánzik. És ez a burjánzás az, ami a Windows felhasználókat az örületbe kergeti. Nem értik, hogy miért nem egy dolog a LINUX, ahogy a WINDOWS egy dolog. Ezt hívjuk szabadságnak és a szabad döntés lehetőségének. Na persze a szabadsággal felelősség is jár. Ez már sokak számára nem annyira szimpatikus dolog. :)

Linux ökoszisztéma

De hagyjuk az iróniát és nézzük valójában miként lehet eligazodni a Linux széles és színes palettáján. Sokan és sokféleképpen próbáltak rendet vágni ebben a „rengetegben”. Én úgy látom, hogy ma ezt a világot a **DistroWatch** weboldal próbálja meg a legkövethetőbben kezelni. Az oldal minden olyan forrást nyomon követ, ami valamilyen kapcsolatban van a Unix és a Linux világgal. Ennek az oldalnak a nyitóoldala jobb oldalán található egy 100-as toplistát, amely az oldalt használók keresési eredményei alapján rangsorolja az egyes megoldásokat különféle időegységekkel súlyozva. Én ezt az oldalt veszem alapul akkor, amikor megpróbálok javaslatot tenni arra, hogy milyen Linux rendszert válasszunk az ismerkedésre.

Pontosan tisztában vagyok azzal, hogy sokak számára a Windowsban megszokott játékok világa a legfontosabb. Amennyiben te ilyen síkon szeretnél a Linux világban mozogni, akkor ne is folytasd ennek a cikknek az olvasását! Inkább keress olyan „kikötőt”, ahol azok a Linuxosok „horgonyoznak”, akik a játékok minél könnyebb használatának rögzös útját próbálják meg egyengetni a Linux rendszerek alatt. Én itt és most a normál otthoni és irodai, valamint oktatási célú felhasználás területén hatékonyan használható megoldások között fogok mazsolázni. Azaz a lényeg a multimédia, az irodaügyvitel és az Internet alapú kommunikáció és csoportmunka támogatása.

A Linux világában a fenti két fogalom mellett fontos még a DISZTRIBÚCIÓ fogalma is. Ez nem jelent mást, mint a gyűjteményt. Azaz egy olyan rendező elvet, amely mentén a gyűjtemény összeállítója kiválogatja a Linux világ több 100 ezer csomagjának/programjának azt a körét, amelyet saját rendszerébe beépít, és amelyeket a jövőbeli telepítésekhez elérhetővé tesz. Az összeállítókat disztribútoroknak nevezzük. Ezek között legalább kettő félét érdemes megkülönböztetni. Az eredeti disztribútorokat és a továbbépítő disztribútorokat. A Linux desktop környezetek összeállításában eredeti disztribútor nem sok van. A legfontosabbak: az **Arch**, a **Debian**, a **Red Hat**, a **Gentoo** és a **Slackware**.

Amennyiben a DistroWatch oldalon megvizsgáljuk az utóbbi 12 hónap 100 legnépszerűbb Linux disztribúcióját, akkor azt látjuk, hogy az Arch (26.), a Debian (7.), a Red Hat (59.), a Gentoo (49.) és a Slackware (16.) helyen található ezen a listán. Vagyis egy gyors mérlegeléssel azt mondhatjuk, hogy a legnépszerűbb eredeti disztribútor a DostroWatch 100-as listáján a **Debian**. A többiek erősen leszakadva követik. De akkor kik végeztek az első, második, x-edik helyen. Ezek a disztribúciók az úgynevezett továbbépített rendszerek. Ha megnézzük a listát sok-sok hónapja vezető MX Linux paramétereit, akkor az látjuk, hogy ez valójában egy stabil Debian és nem mellesleg egy antiX építő megoldásaira épül. Az antiX egyébként ugyan ennek a listának a 15. helyén tanyázik és ez a rendszer is Debian alapokkal büszkélkedhet.

Linux desktop disztribúciók

A helyezés mellett fontos annak ismerete is, hogy melyik alaprendszert valójában mennyi továbbépítő használja saját rendszere összeállítására. Ezt az oldalon található részletes keresővel tudjuk megvizsgálni. Állítsuk az OS Type értékét **Linux**, a Distribution category értékét **Desktop** állapotra és indítsuk el a keresést. *A kapott listában azt látjuk, hogy a 100-as listán valójában 77 darab Linux desktop operációs rendszer található.*

Debian és egyén eredeti disztribúciók

Szűkítsük tovább a lekérdezést és állítsuk a Based on értékét **Debian** állapotra. A lekérdezés elindítását követően az látjuk, hogy a 77 Linux desktop rendszerből *36 darab Debian alapú gyűjtemény*. Azaz a Debian valamelyik verzióját használja alapul.

Hasonló lekérdezésekkel az Arch (10), a Red Hat (4), Gentoo és Slackware (1-1) asztali operációs rendszer alapját képezi. (Itt jegyzem meg, hogy meglátásom szerint apróbb problémákkal azért rendelkezik a kereső rendszer, de a lényegét ennek ellenére jól mutatja.)

Továbbépítő disztribúciók

Léteznek olyan disztribúciók is, amelyek nem közvetlenül egy eredeti összeállításból jönnek létre, hanem egy továbbépítő disztribúcióját finomítják tovább. Komoly népszerűségnek örvend az Ubuntu disztribúció, ami valójában egy Debian alapú disztribúció, amit sok tovább-továbbépítő használ saját rendszere alapjául. Amennyiben az Ubuntu alapú rendszerekre kérdezzük rá, azt láthatjuk, hogy 20 olyan Linux disztribúció van, aminek az alapja Ubuntu. (Vagyis valójában Debian.)

Miért a Debian?

És ezzel el is érkeztünk cikkem lényegi részéhez! – azaz oda, hogy melyik Linux disztribúciót érdemes választani. Közel 40 éves informatikai tapasztalattal a hátam mögött azt mondom, hogy egy stabil, nagy népszerűségnek örvendő, komoly fejlesztői háttérrel rendelkező, a hardvergyártók körében is elismert disztribútort érdemes választani. A fenti elmélkedések és vizsgálatok alapján azt mondom, hogy ez a disztribútor a **Debian**. A közel 20 éves Linux kalandosaim eredményeként első körben az Ubuntu megoldását választottam. És ma is ez az alaprendszerem a három legfontosabb gépemen. De az Ubuntu-ban egyre mélyebbre ásva eljutottam a gyökerekhez, azaz a Debian által kínált megoldásokhoz, amelyeket mély elköteleződéssel és hatalmas tisztelettel próbálok meg kezelni.

Az Ubuntu a Linux világban egy Windows-hoz sokban hasonlító „dominanciával” rendelkezik. Egy komoly profitorientált szervezet (Canonical Inc.) áll a disztribúció mögött, amely szervezet meghatározó kapcsolatokkal bír a hardvergyártók körében. Így sok lehetőséget képes „kiharcolni” a Linux ökoszisztéma számára a nagy hardvergyártók hozzáállását illetően. Csak hogy az utóbbi nagy eredményét, a Lenovo-val kötött hosszú távú szerződését említsem, amely komoly előrelépést jelent a piaci alapú megoldásokban a Linux rendszerek használatát illetően. Ennek megfelelően erős közösségi támogatást is magáénak tudhat.

De a tényleges alapokat egy másik, filozófiájában teljesen másként meghatározott és működő közösség biztosítja, amely a Linux világában talán a legkomolyabb és egyben legnagyobb online közösség is egyben. És ez pedig a Debian!

A Debian szervezete és termékei

A Debian mellett, hogy melleleg az egyik legnagyobb alapot biztosítja a Linux ökoszisztéma „lényeinek”, nem melleleg egy szövetség, amelyet a **Debian társadalmi szerződése** kovácsol össze egy hatékony egységgé. A Debian weboldalán mind a közösség, mind a **termékek** teljes tárháza elérhető. A Debian valamennyi szoftver megoldása elérhető és letölthető az oldalról.

- Debian a Wikipédián: <https://tinyurl.com/2d53pacq>
- Debian weboldala: <https://debian.org>
- Debian szoftverközpont: <https://cdimage.debian.org>

GNU licence és a Linux világa

A Linux és a különféle Linux operációs rendszerek nem létezhetnének a szabad szoftverek világa nélkül. A **Szabad Szoftver Alapítvány** (FSF) nélkül ma nem lenne olyan emberi erőforrás, amely az ingyenes (és jegyezzük meg nyílt forrású) fejlesztések alapját, és így a Linux operációs rendszerek gerincét biztosítaná. Ennek a közösségnek a fejlesztői erőforrása a GNU Projekt, amely a Linux rendszerek legfontosabb komponenseit fejleszti és publikálja.

A Debian társadalmi szerződése, mély elköteleződése a szabad- és nyílt forráskódú szoftverek mellett, valamint szoros kapcsolata a GNU projekttel teszi lehetővé, hogy létezzen egy olyan Linux disztribúció (a Debian GNU/Linux), amely a leghatékonyabb bázisa a Linux ökoszisztémának. A rendszer megismerésével megfelelő alapot kapunk a Linux rendszerek használatához, legyen később bármelyik, amelyet saját kedvencünként fogunk napi rendszerességgel használni.

(Csak halkán jegyzem meg, hogy nem nagyon lepődnék meg azon, ha egy hosszabb-rövidebb kalandozás után a végleges döntés mégis inkább a Debian rendszer hosszú távú használatát eredményezné.)

Fontosabb mérföldkövek

GNU projekt – 1983. szeptember 27.
Szabad Szoftver Alapítvány – 1985. október 4.
Linux kernel – 1991. augusztus 25.
Debian – 1993. augusztus 16.

Ajánlat

Amennyiben a fenti írás felkeltette érdeklődésedet szívesen segítek neked abban, hogy a megfelelő támogatóval kezd el felfedezni a Linux csodálatos világát. Youtube oktatóvideók és személyes konzultáció áll a rendelkezésedre, ami segít az akadályok leküzdésében és a szükséges ismeretek elsajátításában. A konzultáció személyes és távoktatós formában is megoldható.

Telefon: +36 (20) 446-1732 • E-mail: falcon@okis.hu • Messenger: [solyom.joran](#)